

Uchwała Nr
Rady Miejskiej Trzcianki
z dnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Miejska Trzcianki uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzcianki.

§ 3. Uchwała obowiązuje od dnia podjęcia.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2023 ROK

I. WSTĘP

Gminny programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zwany dalej gminnym programem, opracowany został zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) oraz art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.). Gminny program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Warto zaznaczyć, że ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym. Zatem trzema głównymi elementami gminnego programu są zadania z zakresu uzależnień od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.

ALKOHOL

I. Wprowadzenie

Według Światowej Organizacji zdrowia (WHO) alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Nadmierne jego spożywanie, może sprzyjać chorobom układu pokarmowego, nerwowego, powodować choroby serca itp. Dodatkowo alkohol wpływa negatywnie

na funkcjonowanie psychospołeczne człowieka. Sprzyja łamaniu prawa, norm i wartości.

U osób będących pod wpływem alkoholu, obserwuje się poważne zaburzenia kontroli swojego zachowania i emocji. Zwiększa się u nich przekonanie (często nieuzasadnione) o słuszności swoich poglądów i pomysłów, własnej nieomyślności. Nadużywanie alkoholu może powodować zaburzenia poznawcze - utrudniać rozpoznawanie własnych i cudzych stanów emocjonalnych, zaburzać zdolność rozumienia i analizy bieżących wydarzeń oraz sytuacji. Wszelkie próby wyrażenia przez kogoś odmiennego zdania mogą być odebrane jako atak i prowokacja i w rezultacie stać się przyczyną werbalnej, a czasem fizycznej agresji.

Na konsekwencje spowodowane nadużywaniem alkoholu w sposób szczególny narażone są rodziny z problemem alkoholowym, a więc takie, w których przynajmniej jedna z osób pije w sposób nadmierny, szkodliwy lub niekontrolowany. Członkowie tych rodzin żyją w zaburzonym systemie rodzinnym, w którym dominuje stres, samotność i izolacja, nieprzewidywalność wydarzeń, brak poczucia bezpieczeństwa, stabilności i kontroli nad tym, co dzieje się w domu. Mechanizmy, które funkcjonują w rodzinach alkoholowych, sprzyjają nakręcaniu spirali przemocy (fizycznej, psychicznej, różnych form zaniedbania) oraz utrudniają jej ujawnienie.

Szczególnie w trudnej sytuacji znajdują się dzieci w takich rodzinach. Przystosowują się one do funkcjonowania w takiej rodzinie, jednak koszty, jakie w związku z tym ponoszą (emocjonalne, psychiczne, zdrowotne) mają wpływ na całe ich późniejsze życie. Szacuje się, że w Europie 16 % przypadków znęcania się nad dziećmi i zaniedbań ma związek z nadużywaniem alkoholu przez rodziców/opiekunów.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., natomiast osób pijących alkohol szkodliwie - na ok. 2,5 mln.

Niepokojącym zjawiskiem jest także picie alkoholu przez młodzież, sięgającą w zdecydowanej większości po napoje alkoholowe przed pełnoletnością.

Z ostatnich ogólnopolskich badań ESPAD (*European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) wynika, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz

w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy wiekowej (15-16 lat) i 92,8% uczniów ze starszej grupy (17-18 lat). Z opracowanego w 2020 r. raportu: „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną” można dowiedzieć się, że wśród uczniów w wieku 15-16 lat oraz uczniów w wieku 17-18 lat, w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło około 68 % 15- i 16-latków (w stosunku do 72% w 2015 roku) i blisko 89% 17-18 latków (w stosunku do 93% w 2015 roku). Można zatem zauważyć niewielki spadek spożycia alkoholu przez uczniów. Dynamika tej tendencji pozostawię jednak wiele do życzenia.

Na podstawie badań naukowych określono, iż w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z picia. Populacja ta stanowi ok. 13% tej grupy wiekowej. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa prowadzenie placówek wsparcia dziennego – świetlic socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych itp. oraz innych form pomocy dzieciom z grupy ryzyka z zaburzonymi zachowaniami.

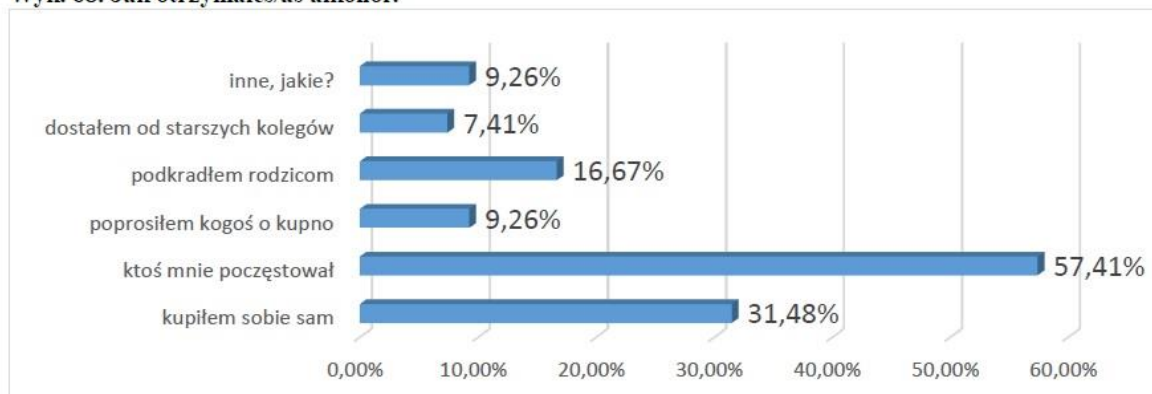
II. Zdiagnozowany obszar problemowy

W oparciu o „Diagnozę problemów społecznych na terenie gminy Trzcianka” wykonaną w 2022 roku przez Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji dowiedziono, że młodzi ludzie spożywają wiele rodzajów napojów alkoholowych, jednak piwo jest tym napojem, który jest zarówno najpopularniejszy, jak i (prawdopodobnie) najłatwiej dostępny.

Przeprowadzone badania pozwoliły określić ogólną liczbę młodzieży, która spożywała napoje alkoholowe. Badaniem objęto 71 dziewcząt i 112 chłopców. Liczba dziewcząt i chłopców pijących alkohol jest zróżnicowana i wynosi wśród dziewcząt 59 osoby oraz wśród chłopców 70 osób. Stanowi to 70,5% osób pijących z całości ankietowanej młodzieży. Wśród badanych, niepijących dziewcząt jest 12, natomiast chłopców 42. Zarówno ilościowo jak i procentowo częstszymi konsumentami alkoholu okazują się chłopcy. Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 14-16 lat (38,89%) oraz w wieku 8-10 lat (25,93%).

Ponad połowa badanych przyznała, że została alkoholem poczęstowana (57,41%). Natomiast 31,48% uczniów kupiło go sobie samodzielnie.

Wyk. 68. Jak otrzymałeś/aś alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Aby ograniczyć możliwości zakupu alkoholu przez młodzież, niezwykle ważnym elementem w realizacji gminnego programu są szkolenia sprzedawców w zakresie przestrzegania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2021 roku w gminie Trzcianka przeprowadzono szkolenia z podwójnym audytem w punktach sprzedaży alkoholu. Szkolenia przeprowadziła Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce.

Celem powyższego zadania było ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym, w tym szczególnie dzieciom i młodzieży, a także zwiększenie ilości sprzedawców, którzy kontrolowaliby osoby wyglądające na nieletnie, poprzez okazanie dowodu tożsamości.

W lipcu 2021 roku, została przeprowadzona rekrutacja osób do roli „Tajemniczych Klientów” (TK) realizujących audyty (przed szkoleniem w punkcie), a także ich przeszkolenie. W wyniku tych działań, w dniach 21-23 lipca 2021 roku, przeszkolona 18-letnia dziewczyna (wyglądająca młodziej) udała się wraz z trenerem Fundacji CDP do punktów sprzedaży i podjęła próbę zakupu alkoholu (najczęściej piwa). Celem tego badania było sprawdzenie czy sprzedawca poprosi „Tajemniczego Klienta” o dokument tożsamości potwierdzający jego pełnoletność.

W sprawdzanych punktach sprzedających napoje alkoholowe, podczas pierwszej próby zakupu alkoholu przez „Tajemniczego Klienta”, jedynie 9 sprzedawców na 55 poprosiło o dokument tożsamości, potwierdzający wiek nabywcy. Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP, przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, które podyktowane jest między innymi tym,

że nawet za jednorazową sprzedaż nieletnim, grożą wysokie kary – z utratą zezwolenia włącznie.

W dniach 11-12 sierpnia 2021 roku, został przeprowadzony drugi audyt sprawdzający, przeprowadzony przez innego Tajemniczego Klienta. Tym razem był nim 18-letni chłopak (wyglądający młodziej). W sierpniu 2021 roku tendencja znacząco się odmieniła, ponieważ wzrosła ilość sprzedawców proszących o dokument tożsamości (34 na 67 sprzedawców), którzy jednocześnie odmówili sprzedaży alkoholu.

W celu dalszego ograniczania dostępności alkoholu dla młodzieży i jednocześnie zmiany zachowań sprzedawców, którzy potencjalnie mogliby naruszyć prawo w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, w dniach 7-8 lipca 2022 roku ponowiono audyt punktów sprzedaży alkoholu (z wyszczególnieniem punktów, w których w roku poprzednim nie weryfikowano wieku klienta). W wyniku ewaluacji ustalono, że na 33 badane punkty, jedynie w 5 zapytano o dowód tożsamości. Wyniki audytu sugerują potrzebę dalszych szkoleń i kontroli, które pomogą ograniczyć dostępność alkoholu dla osób nieletnich.

Pewien obraz o skali poruszanej powyżej problematyki odnoszący się do gminy Trzcianka, dostarczają poniższe dane z lat 2018-2021 uzyskane z:

- 1) Punktu Pomocy Kryzysowej w Trzciance;
- 2) MGOPS w Trzciance;
- 3) Komisariatu Policji w Trzciance;
- 4) Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 5) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Punkt Pomocy Kryzysowej w Trzciance

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z pomocy udzielanej w Pomocy Kryzysowej w Trzciance (psycholog, terapeuta uzależnień).	1002	1009	795	895

MGOPS w Trzciance

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin objęta pomocą społeczną.	820	761	750	763
Liczba rodzin z problemem alkoholowym objęta pomocą społeczną.	48	32	25	50

Komisariat Policji w Trzciance

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.	153, w tym 18 nieletnich (13 przewieziono do izby wytrzeźwień, natomiast 5 zatrzymano w Komisariacie Policji).	135, w tym 9 nieletnich, których przewieziono do izby wytrzeźwień.	81 osób do wytrzeźwienia, 45 nietrzeźwych kierowców.	92 osoby do wytrzeźwienia 9 nieletnich, 40 nietrzeźwych kierowców

Zespół Interdyscyplinarny

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba założonych Niebieskich Kart	36	62	57	66

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu.	7	10	7	5

Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi.	35	38	23	45
---	----	----	----	----

NARKOTYKI

I. Wprowadzenie

Przeciwdziałanie problemowi społecznemu, jakim jest narkomania, przekracza możliwości społeczeństwa obywatelskiego – jednostki, rodziny, organizacji społecznej. Wymaga współpracy wielu instytucji na różnych obszarach i płaszczyznach.

Zadaniem gminnego programu jest przede wszystkim ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych oraz wspomaganie lokalnych społeczności, poprzez wytyczanie wiodących kierunków, upowszechnianie wiedzy dotyczącej problemu narkomanii i możliwości jego rozwiązywania oraz inicjowanie wdrażania projektów na poziomie szkół, instytucji i organizacji. W działaniach partycypować powinni przedstawiciele różnych instytucji, organizacji i grup ze społeczności lokalnej.

Terapia uzależnień pozwala na łagodzenie skutków i obciążeń, jakie ponosi społeczeństwo z powodu narkotyków i jest realną szansą na uzyskanie poprawy zdrowia. Obecny stan wiedzy uprawnia do stwierdzenia, że choć uzależnienie jest chroniczną, nawracającą chorobą, to poprzez terapię możemy ją kontrolować.

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się między innymi poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, która obejmuje:

- 1) promocję zdrowia psychicznego;
- 2) promocję zdrowego stylu życia;
- 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii oraz o narkomanii i jej skutkach;
- 4) edukację psychologiczną i społeczną;
- 5) edukację prawną;
- 6) działania interwencyjne.

II. Opis metody i wyników badania

Część gminnego programu dotycząca przeciwdziałania narkomanii została opracowana przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na podstawie „Diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Trzcianka” wykonanej w 2022 roku przez Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji.

Podczas prowadzonych badań ankietowych zmierzających do opracowania powyższego raportu, jedno z pytań skierowanych do młodzieży brzmiało: „Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?”

Na 183 ankietowane osoby, 14 z nich przyznało, że miało kontakt z narkotykami. Uzyskane wyniki wskazują, że do zażywania narkotyków w gminie Trzcianka przyznaje się 9,82% chłopców i 4,23 % dziewcząt.

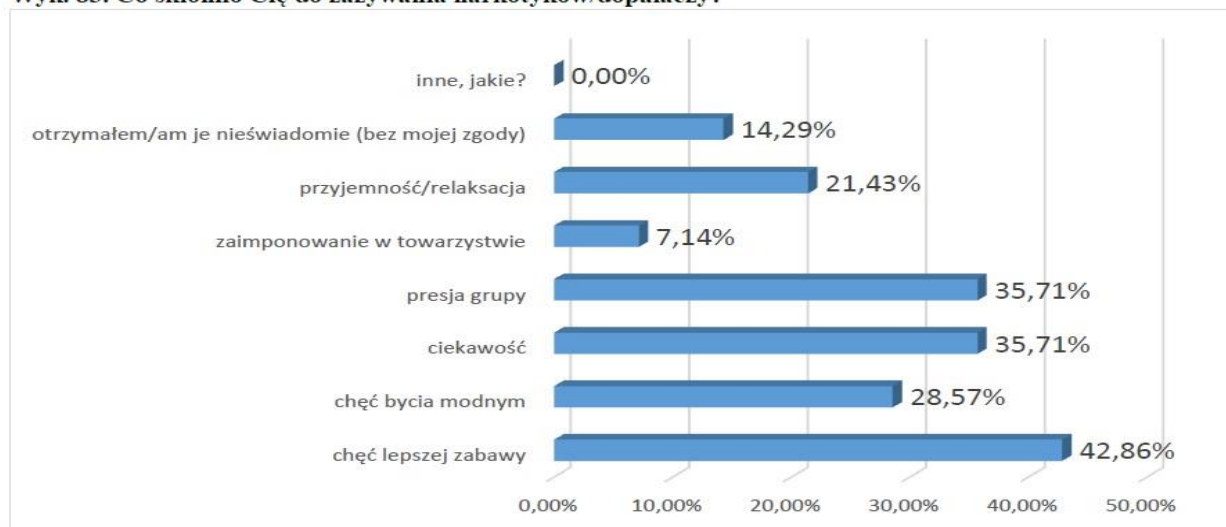
Przeprowadzone badanie dowiodło, że 42,86% uczniów zażywało narkotyki po raz pierwszy w wieku poniżej 10 lat, natomiast na zażycie pierwszego narkotyku młodzież wskazała głównie marihuanę i haszysz.

W ankiecie pojawiło się również następujące pytanie: „W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy??”.

Uczniowie przyznali, że po raz pierwszy sięgali po substancje psychoaktywne w czasie uroczystości rodzinnej (42,86%), na dyskotecce (35,71%), ze znajomymi na podwórku (35,71%), pod nieobecność rodziców w domu (28,57%), w czasie wycieczki szkolnej (28,57%) oraz w czasie imprezy towarzyskiej (21,43%).

Interesujące wydają się także to, dlaczego młodzi ludzie sięgają po narkotyki lub dopalacze.

Wyk. 83. Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jak wynika z uzyskanych odpowiedzi, uczniowie przyznali, iż motywuje ich chęć dobrej zabawy (42,86%), presja grupy (35,71%), ciekawość (35,71%), chęć bycia modnym (28,57%), przyjemność i relaksacja (21,43%), chęć zaimponowania w towarzystwie (7,14%) oraz kolejne 14,29% uczniów otrzymało te substancje nieświadomie, bez ich zgody.

Warto jednocześnie zauważyć, że 70,49% uczniów sądzi, że zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia, a jedynie 2,73% uczniów nie zgadza się z tą opinią. Również większość uczniów sądzi, iż dopalacze są zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia (68,85%).

III. Działania profilaktyczne

Zadaniem gminy Trzcianka będzie ograniczenie szkód zdrowotnych spowodowanych sięganiem po substancje psychoaktywne, promowanie zdrowego stylu życia i wzmocnienie więzi rodzinnej, w celu wsparcia młodzieży w rozwoju asertywnych postaw wobec narkotyków i wyboru alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz realizacja programów rekomendowanych w szkołach na terenie gminy Trzcianka. Ważne jest, aby działania profilaktyczne rozpoczynać wcześnie, przed okresem inicjacji w zakresie używania substancji psychoaktywnych oraz kontynuowanie tych działań w krytycznych fazach rozwojowych – w okresie tzw. buntu, kiedy to podwyższone jest ryzyko sięgania przez młodzież po narkotyki. Programy skierowane do młodzieży nie mogą mieć charakteru moralizujących dyskusji, natomiast powinny aktywizować uczestników i zachęcać do działania swoją atrakcyjną formą.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

I. Wprowadzenie

Poza zadaniami z zakresu uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, również te dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym zostały zawarte w niniejszym programie ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne.

Konstruując gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii podparto się materiałem otrzymanym z Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w którym zostały przedstawione wskazówki dla samorządów gminnych dotyczące realizacji zadań z zakresu uzależnień behawioralnych.

Termin „uzależnienia behawioralne” , określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

II. Zdiagnozowany obszar problemowy

1. Korzystanie z urządzeń mobilnych przez dzieci

W badaniach CBOS w 2019 roku po raz pierwszy uwzględniona została kwestia kontraktu małych dzieci z Internetem poprzez blok pytań adresowanych do rodziców bądź opiekunów dzieci w wieku 1-5 lat. Z deklaracji rodziców wynika, że z urządzeń mobilnych korzysta jedna trzecia dzieci między 12 a 23 miesiącem życia i blisko dwie trzecie dzieci mających od 2 do 5 lat.

2. Zjawisko uzależnień behawioralnych w grupie młodzieży szkolnej:

1) granie w gry hazardowe

W gry hazardowe, chociaż raz w życiu grało 18,2% badanych piętnasto-szesnastolatków oraz 21,4% siedemnasto-osiemnastolatków;

2) media społecznościowe

Analiza typowego dnia nauki szkolnej młodszej badanej grupy (15-16 lat) pokazuje najliczniejszą podgrupę badanych, która korzysta z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (30,1%), mniej osób poświęca na tą aktywność ok. 4-5 godzin (20,2%), Czas spędzany w Internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu, natomiast jest sygnałem ostrzegawczym wymagającym analizy i monitorowania ze strony rodziców;

3) czas spędzany w Internecie

Obecnie nastolatki spędzają w sieci średnio 4 godziny i 50 minut dziennie (2014r. – 3 godziny i 40 minut, 2018r. – 4 godziny 12 minut). W dni wolne od zajęć szkolnych czas ten wydłuża się średnio do 6 godzin i 10 minut. Co szósty nastolatek w dni wolne (16,9%) intensywnie korzysta z Internetu w godzinach nocnych (po godzinie 22:00);

4) inicjacja internetowa

Średnia inicjacji internetowej w szkole podstawowej wynosi 6 lat i 8 miesięcy. Uczniowie szkół średnich (17 l.) deklarują, iż zaczęli samodzielnie używać Internetu w wieku – 8 lat. Niektóre dzieci rozpoczynają samodzielne użytkowanie Internetu mając zaledwie 4 lata (4,5%). Największy odsetek uczniów

(40,7%) deklaruje, że pierwszy telefon z dostępem do Internetu otrzymało w wieku 9-10 lat, jednak co piąty nastolatek wskazuje, że już w wieku 7-8 lat miał do dyspozycji telefon z dostępem do sieci (20,5%);

5) problemowe użytkowanie Internetu (PUI)

Co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu (PUI), a trzech na stu- osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów (3,2%). Prawie co trzeci nastolatek (29,8%) odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, a 50,2 % podaje, że korzysta z telefonu dłużej niż zamierzała. Co trzeci nastolatek (31,0%) przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty (24,8%) odczuwa zniecierpliwienie oraz zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać. 37,9% młodych ludzi podejmuje zakończone niepowodzeniem próby ograniczania korzystania z telefonu, 26,1% z powodu używania go zaniedbuje zaplanowane czynności lub obowiązki.

3. Osoby w wieku 15+:

1) hazard

Polacy powyżej 15 roku życia najczęściej grają w gry Totalizatora Sportowego (27,4%). Na kolejnym miejscu, ze znacznie słabszym wynikiem, plasują się zdrapki (16,3%), a dalej loterie lub konkursy SMS-owe (6,3%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (3,8%). Spośród wszystkich grających, 32,8% Polaków gra bez ryzyka powstania problemów, 2,7% charakteryzuje się niskim poziomem ryzyka uzależnienia 0,9% - poziomem umiarkowanym i tyle samo (0,9%) gra na pieniądze w sposób wysoce ryzykowny (zagrożenie patologicznym hazardem);

2) Internet

Trzy czwarte Polaków w wieku powyżej 15, roku życia deklaruje korzystanie z Internetu. Przeważająca większość korzystających z sieci (98,0%) to przeciętni użytkownicy, niemający w codziennym życiu problemów w związku z korzystaniem z Internetu. Zagrożeniem uzależnieniem od Internetu jest 1,9% korzystających z Internetu. W liczbach bezwzględnych jest to szacunkowo – ok. 465 000 osób;

3) zakupy

Symptomy kompulsywnego kupowania w 2019 roku wykazywało 3,7 % populacji Polaków w wieku powyżej 15. roku życia, co w liczbach bezwzględnych można oszacować na ponad milion osób;

4) praca

W 2019 roku prawie jedna dziesiąta Polaków powyżej 15. roku życia (9,1%) miała problem z uzależnieniem od pracy. Zagrożeniu pracoholizmem sprzyja w szczególności praca na własny rachunek, natomiast czynnikiem zagrażającym w kontekście uzależnienia od pracy jest pełnienie funkcji kierowniczych, odpowiedzialność za pracę innych osób lub kierowanie projektami.

II. OKREŚLENIE ZADAŃ I SPOSOBÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

lp.	Nazwa zadania	Sposoby realizacji	Wskaźniki
	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych tymi uzależnieniami oraz uzależnieniami behawioralnymi.	1. Finansowanie kosztów sporządzania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Występowanie z wnioskiem do sądu w sprawach o leczenie odwykowe.	Kwota przeznaczonych i wykorzystanych na ten cel środków finansowych. Lista sporządzonych wniosków.
		2. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego przez członków GKRPA.	Liczba osób zaproszonych na rozmowę. Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy. Liczba osób, które podjęły leczenie.
		3. Prowadzenie Punktu Pomocy Kryzysowej dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom konsultacji terapeutycznych oraz porad psychologicznych i prawnych.	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy terapeutycznej oraz porad psychologicznych z podziałem na wieś i miasto.
		4. Organizacja warsztatów i innych form terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	Liczba szkoleń i osób, które wzięły w nich udział oraz kwota przeznaczonych i wykorzystanych na ten cel środków finansowych.

		5. Promocja zdrowia. Upowszechnienie informacji o placówkach leczenia odwykowego.	Liczba udzielonych informacji na ten temat przez pracownika PPK w Trzciance.
2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Udzielenie ofiarom przemocy w rodzinie specjalistycznej pomocy, w tym terapeutycznej- psycholog, terapeuta.	Liczba udzielonych porad, odbytych konsultacji, podejmowanych działań.
		2. Prowadzenie działalności w zakresie motywowania do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe.
		3. Finansowanie form wypoczynku i aktywności o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.	Liczba dzieci z terenu gminy Trzcianka, które będą uczestniczyć w zorganizowanych formach wypoczynku o charakterze profilaktycznym.
		4. Wsparcie finansowe terapii dzieci ze zdiagnozowanym płodowym zespołem alkoholowym.	Liczba dzieci uczestniczących w terapii i wysokość środków przeznaczona na ten cel.
		5. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba przeprowadzonych szkoleń.
		6. Edukacja publiczna w obszarze przeciwdziałania przemocy.	Liczba podejmowanych działań, zakupionych publikacji, zrealizowanych usług oraz wysokość środków przeznaczonych na ten cel.
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i	1. Realizacja programów profilaktycznych, dla dzieci, młodzieży i rodziców.	Liczba realizowanych działań profilaktycznych i ich odbiorców, sprawozdanie z realizacji programów na terenie szkół.
		2. Realizacja kampanii i działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych.	Liczba i rodzaj kampanii, publikacji, usług i materiałów służących profilaktyce i promocji zdrowego stylu życia.

<p>młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<p>3. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności podejmowanych działań.</p>	<p>Liczba osób korzystających z pomocy CUS z powodu alkoholizmu i narkomanii. Liczba osób z problemem uzależnień korzystających z poradnictwa w Punkcie Pomocy Kryzysowej. Liczba osób nietrzeźwych, będących pod wpływem narkotyków, dopalaczy podczas interwencji policji. Liczba nietrzeźwych kierowców Liczba kierowców będących pod wpływem środków psychoaktywnych. Liczba diagnoz, i raportów, badań, ekspertyz, opinii.</p>
	<p>4. Podnoszenie kwalifikacji i jakości pracy różnych grup zawodowych działających w obszarze profilaktyki i promocji zdrowia.</p>	<p>Ilość osób korzystających z oferowanych działań. Liczba wykwalifikowanej kadry.</p>
	<p>5. Prowadzenie świetlic środowiskowo - wychowawczych na terenie gminy Trzcianka i dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych, pokrycie kosztów administrowania, wynagrodzenia pracowników merytorycznych, zakupu niezbędnych materiałów edukacyjnych i wyposażenia pomieszczenia świetlicy oraz wyżywienia dzieci.</p>	<p>Ilość świetlic funkcjonujących na terenie gminy Trzcianka i zatrudnionych wychowawców w tych świetlicach, liczba dzieci uczestniczących w zajęciach oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel.</p>
	<p>6. Wspomaganie instytucji, osób wyspecjalizowanych w niesieniu pomocy dzieciom, młodzieży i dorosłym w obszarze uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Liczba podejmowanych działań.</p>
	<p>7. Organizacja i finansowanie różnych form oddziaływań profilaktycznych, a</p>	<p>Liczba organizowanych imprez i osób biorących w nich udział, a także wysokość środków finansowych przeznaczonych na</p>

		<p>mianowicie: organizowanie festynów, warsztatów, konferencji, imprez i projektów promujących zdrowy styl życia, zawodów sportowych i imprez masowych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz konkursów międzyszkolnych.</p>	ten cel.
		<p>8. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych połączonych z oddziaływaniem profilaktycznym.</p>	<p>Liczba dzieci objęta programem profilaktycznym.</p> <p>Liczba przepracowanych godzin przez animatorów.</p>
4	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i behawioralnych.</p>	<p>1. Promowanie działań profilaktycznych prowadzonych przez instytucje lokalne, wspólne realizowanie wybranych projektów (np. interwencji wobec sprawców przemocy).</p>	Liczba podjętych działań i realizowanych projektów.
		<p>2. Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.</p>	<p>Liczba przeprowadzonych wspólnych kontroli.</p> <p>Liczba punktów objętych monitoringiem.</p>
		<p>3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>	Liczba przeprowadzonych kontroli.
		<p>4. Wspieranie organizacji pozarządowych i fundacji zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w zakresie promowania zdrowego stylu życia.</p>	Liczba organizacji pozarządowych i fundacji, którym udzielono wsparcia.

		5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, szkołami, placówkami wychowawczymi, terapeutami zatrudnionymi w Punkcie Pomocy Kryzysowej.	Liczba organizacji pozarządowych, szkół i placówek wychowawczych oraz terapeutów zatrudnionych w PPK.
5	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej.	Liczba osób z problemem narkotykowym, którym udzielono pomocy. Wysokość środków przeznaczonych na pomoc socjalną.
6	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	Sporządzanie wywiadów i przygotowywanie dokumentacji dla potrzeb sądu, policji lub prokuratury.	Liczba sporządzonych wywiadów. Liczba podjętych interwencji.
7	Ograniczanie dostępu do alkoholu.	Wdrożenie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym organizowanie szkoleń dla sprzedawców oraz innych zainteresowanych służb.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.

III.ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

1) członkom Komisji za miesiąc, w którym odbyło się co najmniej jedno posiedzenie, niezależnie od ilości posiedzeń, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ogłaszanego przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;

2) przewodniczącemu GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości

- 25% minimalnego wynagrodzenia;
- 3) zastępcy przewodniczącego GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20 % minimalnego wynagrodzenia;
 - 4) sekretarzowi GKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia;
 - 5) członkom Zespołu Kontrolnego przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za każdy skontrolowany punkt;
 - 6) członkom Zespołu Motywacyjnego przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 2% minimalnego wynagrodzenia za każdą przeprowadzoną rozmowę motywacyjną oraz 1 % za gotowość do przeprowadzenia rozmowy;
 - 7) wynagrodzenie za ww. czynności wypłacane jest na podstawie listy obecności, a w przypadku członków zespołów roboczych na podstawie protokołu z przeprowadzonej kontroli punktu sprzedaży alkoholu oraz listy osób zaproszonych na rozmowę motywacyjną wraz z potwierdzeniem stawienia się wezwanej osoby;
 - 8) członkom GKRPA przysługuje zwrot kosztów podróży służbowej na zasadach przewidzianych dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej.

IV. PRELIMINARZ WYDATKÓW

Planowane wpływy na rok 2023-747.740,00zł

Preliminarz wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 2023

Lp.	Zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Kwota
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	188 775,00 zł
	a) Działalność Punktu Pomocy Kryzysowej	84 935,00 zł
	b) Usługi terapeutyczne i orzecznicze, organizacja warsztatów i innych form terapii	103 840,00 zł

2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	80 000,00 zł
	a) Organizacja wypoczynku lub aktywności dla dzieci i młodzieży	60 000,00 zł
	b) Szkolenia członków zespołu interdyscyplinarnego i innych grup zawodowych	5 000,00 zł
	c) Przeciwdziałanie przemocy	15 000,00 zł
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych	274 465,00 zł
	a) Pozalekcyjne zajęcia sportowe	114 300,00 zł
	b) Prowadzenie gminnych świetlic wychowawczych - opiekunowie, wyposażenie, usługi	105 984,00 zł
	c) Realizacja programów profilaktycznych - szkoły, NGO, własne	54 181,00 zł
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	62 000,00 zł
	a) Organizacja inicjatyw profilaktycznych w Centrum Integracji Społecznej	20 000,00 zł
	b) Współpraca ze służbami i instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne	2 000,00 zł

	c) Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych	40 000,00 zł
5	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	500,00 zł
	Koszty postępowania sądowego i kuratorskiego	500,00 zł
6	Edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych	10 000,00 zł
	Organizacja i finansowanie różnych form oddziaływań profilaktycznych (organizowanie festynów, imprez bezalkoholowych, zawodów sportowych i imprez masowych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz konkursów międzyszkolnych)	10 000,00 zł
7	Promocja zdrowia	10 000,00 zł
	Wspieranie organizacji i instytucji zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w zakresie promowania zdrowego stylu życia	10 000,00 zł
8	Utrzymanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	82 000,00 zł
	a) Wynagrodzenia	75 000,00 zł
	b) Szkolenia i podróże służbowe	5 000,00 zł
	c) zakup materiałów i narzędzi służących obsłudze technicznej pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2 000,00 zł

9	Ograniczanie dostępu do alkoholu (współpraca z Radą Miejską i Burmistrzem Trzcianki)	40 000,00 zł
	Zakup materiałów i narzędzi oraz usług w celu realizacji programów i akcji profilaktycznych	40 000,00 zł
	Razem	747 740,00 zł

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1199 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Program uchwalany jest na okres nie dłuższy niż 4 lata przez radę gminy. Środki finansowe przeznaczone na realizację zadań pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie z lat poprzednich. Określa lokalne działania w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę i minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu oraz związanych ze zjawiskiem przemocy.

Gminny program na rok 2023 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Trzcianka na rok 2023 uznaje się za zasadne.